

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Хмельницького
національного університету

_____Сергій МАТЮХ
Наказ від 31.12.2025 № 122

**Політика використання штучного інтелекту
у Хмельницькому національному
університеті**

УХВАЛЕНО:

Вченою радою Хмельницького
Національного університету
Протокол від 30.12.2025 № 9

Хмельницький

Преамбула

Хмельницький національний університет (далі – Університет) є багатопрофільним навчально-науково-виробничим і соціально-культурним комплексом, який поєднує традиції та інновації в освіті, наукових дослідженнях, розвитку культури особистості та суспільства. Одним із ключових пріоритетів діяльності Університету є виховання нового покоління молоді на засадах доброчесності, поваги до прав людини та інтелектуальної власності, відповідального ставлення до новітніх технологій.

Штучний інтелект (ШІ) є потужним інструментом, що трансформує освітній процес та наукову діяльність в академічному середовищі. Водночас його використання потребує дотримання високих стандартів етики, академічної доброчесності, законодавчих вимог та принципів прозорості й відповідальності.

Політика використання штучного інтелекту у Хмельницькому національному університеті (далі - Політика) визначає засади, принципи, правила використання технологій штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності Хмельницького національного університету. Вона спрямована на забезпечення безпечного, етичного та правомірного застосування ШІ в інтересах розвитку особистості, університетської спільноти та суспільства загалом. Користувачі ШІ в Університеті зобов'язані дотримуватись вимог цієї Політики, повідомляти про використання ШІ у навчальних і наукових роботах та не застосовувати технології, що можуть завдати шкоди репутації Університету, учасникам освітнього процесу або порушити чинне законодавство.

1 Загальні положення

1.1 Політика регулює використання технологій штучного інтелекту учасниками освітнього процесу Університету, забезпечує академічну доброчесність, захист даних і дотримання етики взаємовідносин в університетському освітньо-науковому середовищі.

1.2 Мета Політики – встановлення єдиних принципів і правил етичного, свідомого, безпечного та відповідального використання технологій ШІ в освітньому процесі, у науковій, науково-технічній, мистецькій та інноваційній діяльності Університету, а також у процесі управління закладом.

1.3. Дія політики поширюється на здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, адміністративних працівників, співробітників усіх структурних підрозділів та партнерів закладу (при реалізації спільних проєктів), а також на всі форми освітньої, наукової, адміністративної діяльності.

1.4 Політика використання штучного інтелекту у Хмельницькому національному університеті розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» з урахуванням Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти Міністерства цифрової трансформації та Міністерства освіти і науки України, Рамкової конвенції Ради Європи про штучний інтелект, права людини, демократію та верховенство права, принципів Регламенту ЄС щодо штучного інтелекту (EU AI Act), Рекомендацій Організації економічного співробітництва і розвитку з питань штучного інтелекту (Organisation for Economic Co-operation and Development, Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, OECD/LEGAL/0449) та актуальних міжнародних практик; Статуту Хмельницького національного університету, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у Хмельницькому національному університеті, Положення про

контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті.

1.5 Політика є складником нормативної бази системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті, застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству та нормативній базі Університету.

2 Глосарій

Безпека та етика штучного інтелекту (AI Safety and Ethics) — сфера досліджень, що вивчає та розробляє принципи і стандарти для забезпечення безпеки та відповідального використання штучного інтелекту.

Велика мовна модель (Large language model) - клас мовних моделей, які використовують алгоритми глибокого навчання та навчаються на великих наборах даних, що можуть містити не тільки текст, а й інші модальності (зображення, аудіо тощо).

Генеративний штучний інтелект (Generative Artificial Intelligence) — різновид ШІ, який застосовують для створення нового контенту, включно з аудіо, кодом, зображенням, текстом, відео тощо.

Грамотність у галузі ШІ (AI literacy) — знання, уміння та навички, які допомагають постачальникам, розробникам, користувачам й особам, що зазнають впливу системи ШІ, беручи до уваги їхні відповідні права та обов'язки, оцінити можливості, ризики й потенційну шкоду, яку може завдати система ШІ на будь-якому етапі життєвого циклу, та вжити заходів для її уникнення чи пом'якшення.

Запит (промт) — вхідний текст, інструкція або завдання для системи ШІ, на які система має відреагувати шляхом генерування контенту.

Система ШІ (AI system) — комп'ютерна програма, яка спроектована для роботи з різними рівнями автономності та може проявляти адаптивність після розгортання, а також яка для явних або неявних цілей робить висновок на основі отриманих вхідних даних, як генерувати результати (зокрема, прогнози, контент, рекомендації або рішення), що можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище.

Штучний інтелект (Artificial Intelligence) — **як галузь:** загальна назва сукупності інформаційних технологій, як-от алгоритмів, методів, підходів, моделей та сервісів, що створюють та розвивають системи, здатні виконувати завдання, які зазвичай вимагають людського інтелекту. ШІ охоплює широкий спектр підходів, зокрема тих, що ґрунтуються на навчанні, логіці, пошуку та ймовірнісному міркуванні. ШІ містить такі напрями, як обробка природної мови, машинне навчання, комп'ютерний зір, робототехніка, експертні системи та інші підгалузі, спрямовані на імітацію та розширення можливостей людського мислення й ухвалення рішень; **як інструмент:** організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

3 Принципи використання ШІ

3.1. Законність та етичність - розроблення та використання систем штучного інтелекту лише за умови дотримання верховенства права, основоположних прав і свобод людини й громадянина, демократичних цінностей, моральних та етичних норм, а також забезпечення відповідних гарантій під час використання таких технологій.

3.2. Прозорість та декларування — відкритість щодо використання ШІ у навчальних, наукових та адміністративних процесах (будь-яке використання ШІ у створенні освітнього чи дослідницького продукту має бути зазначено автором відповідно до прийнятих в університеті правил).

3.3. Академічна доброчесність — деклароване використання ШІ учасниками освітнього процесу при провадженні освітньої, наукової (творчої) діяльності без порушення етичних принципів та визначених в університеті правил.

3.4. Безпека персональних даних — дотримання норм захисту персональних та академічних даних, не допускається передача особистої або конфіденційної інформації у зовнішні системи ШІ.

3.5. Автономія та відповідальність — право адміністрації та науково-педагогічного персоналу (викладачі, кафедри, факультети, редакції наукових журналів, організаційні комітети конференцій чи інші підрозділи) визначати допустимі межі використання ШІ у академічному середовищі; усвідомлення користувачами особистої відповідальності за правомірність використання та достовірність результатів, отриманих із залученням ШІ.

4 Правила щодо застосування ШІ

4.1 У Хмельницькому національному університеті ШІ може використовуватись для підтримки викладацьких, навчальних, дослідницьких та адміністративних функцій.

4.2 Системи ШІ мають бути стійкими та надійними, захищеними від збоїв та незаконного використання. Вони повинні бути безпечними, а також передбачати запобіжники проти незаконного використання, щоб не допустити завдання шкоди або звести її до мінімуму. Системи ШІ мають забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних, передбачати належні механізми управління даними, які відповідають високим стандартам якості та цілісності даних, а також забезпечують легітимний доступ до даних.

4.3 Використання ШІ в освітньому процесі повинно супроводжуватися участю людини, щоб гарантувати обґрунтованість рішень і враховувати етичні аспекти, задля дотримання академічної доброчесності, уникнення дискримінації за віком, статтю, національністю чи іншими ознаками, а результати діяльності ШІ повинні бути переглянуті та відредаговані авторами, які несуть повну відповідальність за зміст контенту. Використовуючи системи ШІ, користувачі мають усвідомлювати, що вони взаємодіють із ШІ, а також мають бути належно поінформовані розробником про можливості та обмеження відповідної системи ШІ та права її користувачів.

4.4 Факти застосування генеративного ШІ мають бути відкрито визнані та належним чином задокументовані. Таке декларування допомагає підтримувати довіру та прозорість, а також забезпечує дотримання умов використання інструментів ШІ.

4.5 Використання ШІ для адміністрування університету.

4.5.1 Використання технологій штучного інтелекту в адміністративному управлінні університетом може бути спрямоване на підвищення ефективності управлінських процесів, забезпечення прозорості прийняття рішень, удосконалення внутрішніх комунікацій та оптимізацію ресурсів.

4.5.2 Співробітникам університету дозволено вільно використовувати всі технології генеративного штучного інтелекту, за винятком випадків, коли вони мають справу з інформацією, класифікованою як «конфіденційна» та «виключно для внутрішнього використання» відповідно до процедур кібербезпеки університету.

4.5.3 Системи ШІ можуть застосовуватись для: аналітичної підтримки стратегічного планування, прогнозування освітніх і наукових показників; автоматизації рутинних адміністративних процедур (обробка документів, управління даними, моніторинг показників діяльності та ін.); покращення комунікацій між структурними підрозділами та учасниками освітнього процесу; підвищення якості прийняття управлінських рішень на основі аналізу великих обсягів даних; удосконалення сервісів для здобувачів освіти та працівників (електронні кабінети, чат-боти, системи підтримки користувачів тощо).

4.6 Використання ШІ в освітньому процесі.

4.6.1 Використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі Університету розглядається як можливість для вдосконалення академічної діяльності, персоналізації навчання, розвитку цифрової компетентності, гейміфікації освітнього процесу, наданні розширених можливостей учасникам освітнього процесу для досягнення поставлених цілей.

4.6.2 Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть застосовувати ШІ для підготовки навчальних матеріалів, презентацій, тестів; створення індивідуальних освітніх навчальних траєкторій; аналітики успішності здобувачів вищої освіти, адміністративної звітності тощо. Викладач несе відповідальність за достовірність, авторське право та етичність контенту, підготовленого з використанням ШІ.

Застосування технологій генеративного ШІ у навчальному процесі може стати стимулом для творчого мислення здобувачів вищої освіти, допомагаючи їм виявляти нові підходи до розв'язання проблем та розробляти інноваційні ідеї. З огляду на це рекомендовано вносити основні положення щодо використання систем ШІ в програму освітнього компонента та роз'яснювати здобувачам вищої освіти основні правила використання систем ШІ під час вивчення відповідної дисципліни.

Кожен педагогічний, науково-педагогічний працівник, у межах академічної свободи, може визначати допустимі межі використання ШІ у своїй навчальній дисципліні, якщо це сприяє досягненню цілей і результатів навчання, зокрема:

Позиція 1	Заборона використання генеративного ШІ	Завдання виконується повністю без використання ШІ. Цей рівень передбачає, що студенти покладаються виключно на свої знання, розуміння та навички. ШІ не можна використовувати на жодному етапі виконання завдання.
-----------	--	--

Позиція 2	Обмежене використання генеративного ШІ	Дозвіл використання інструментів ШІ для перевірки граматики та орфографії, покращення ясності чи якості роботи студента. Результати діяльності ШІ повинні бути переглянуті та відредаговані автором, який несе повну відповідальність за зміст контенту. У фінальній роботі не допускається використання контенту, створеного ШІ. Дозвіл використання інструментів ШІ для створення ідей, структурування та генерування пропозицій для покращення роботи. Результати діяльності ШІ повинні бути переглянуті та відредаговані автором, який несе повну відповідальність за зміст контенту. У фінальній роботі не допускається використання контенту, створеного ШІ. Дозвіл використання інструментів ШІ для виконання певних елементів завдання, з обов'язковим наданням власної позиції або коментарів до створеного ШІ контенту. Цей рівень вимагає критичного осмислення контенту, створеного ШІ, та оцінки його якості. ШІ буде використовуватися для виконання конкретних завдань, і будь-який контент, створений ШІ, повинен бути процитований. Дозвіл використання інструментів ШІ для певних аспектів завдань за умови чіткого зазначення, як і де його використано. Забезпечення дотримання встановлених вимог щодо цитування та посилання на використані інструменти ШІ.
Позиція 3	Повний дозвіл на використання генеративного ШІ	Дозвіл вільно використовувати генеративний ШІ для виконання завдань, що підлягають оцінюванню, за умови дотримання академічної доброчесності. Результати діяльності ШІ повинні бути переглянуті та відредаговані автором, який несе повну відповідальність за зміст контенту. Вимога чіткого зазначення використання ШІ та дотримання вимог щодо цитування. Обов'язкове використання ШІ для виконання вимог завдання задля усвідомленої співпраці із ШІ та сприяння творчості. ШІ необхідно використовувати протягом усього завдання. Вимога чіткого зазначення використання ШІ.

Рекомендовано замінити традиційні види контролю та валідації навчальної діяльності здобувача на більш ефективні, спрямовані не на відтворення конкретних знань, а на перевірку вмінь критично мислити, аналізувати. Педагогічним, науково-педагогічним працівникам варто демонструвати недоліки ШІ з метою підкреслення власних здібностей здобувачів до творчого письма та критичного мислення.

4.6.3 Здобувачі вищої освіти можуть застосовувати ШІ для пошуку, аналізу, організації інформації; роботи з матеріалами іноземною мовою; вивчення іноземних мов; генерації ідей для написання есе, створення презентацій та інших творчих завдань; перегляду своїх ідей, їх переформулювання для поліпшення структури та їх чіткого, більш конкретного висловлювання; отримання підказок та пояснень щодо виконання складних завдань або концепцій; генерації тестових завдань для підготовки до іспитів; організації самостійного навчання, розвитку навичок письма, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу; аналізу помилок під час виконання тестів і надання персоналізованих рекомендацій щодо їх виправлення; аналізу великих обсягів даних; генерації нових гіпотез; автоматичного створення конспектів лекцій та інших навчальних матеріалів, що дає змогу зосередитися на розумінні основних ідей за умови перегляду та редагування автором результатів діяльності ШІ та повної відповідальності автора за зміст контенту.

Здобувачі вищої освіти мають усвідомлювати, що надмірне покладання на моделі генеративного ШІ може позбавити їх можливості розвинути власні базові навички, необхідні для розв'язання професійних задач та комунікативних здібностей.

4.7 Використання ІІІ у науковій діяльності.

4.7.1 Використання технологій штучного інтелекту у науковій діяльності допускається лише як допоміжний інструмент за умови обов'язкового критичного аналізу, етики досліджень, редагування та перевірки достовірності отриманої інформації за умови повної відповідальності автора за зміст контенту. Факти використання ІІІ в науковій роботі мають бути відкрито зазначені у відповідному розділі.

4.7.2 Допускається застосування ІІІ для пошуку наукових джерел, аналізу літератури; генерування ідей (для вибору потенційних напрямів, методів, методик, методології, засобів дослідження тощо), формування гіпотез; пошуку прототипів та/або аналогів для винаходів (наприклад, патентів); пошуку необхідних статистичних даних, аналіз даних та визначення закономірностей (зокрема, зв'язків) у BigData; аналізу (експертизи, критики) новизни / схожості / відмінності / обмежень наукових результатів (положень, гіпотез, концепцій, моделей); аналізу та/або моделювання ризиків / надійності / безпечності застосування винаходів; у процесі підготовки статей, але з обов'язковим зазначенням участі ІІІ; у створенні кодів, візуалізацій, статистичних моделей з контролем точності; автоматизації рутинних завдань для підвищення продуктивності науковців, покращення якості наукових публікацій.

4.8 Заборони і застереження.

Незадеклароване використання ІІІ учасниками освітнього процесу або його використання із порушенням встановлених Університетом правил розглядається як порушення принципів академічної доброчесності та етики досліджень, як наприклад: генерація академічних текстів (реферати, тези, дипломні або наукові роботи) за допомогою ІІІ без викладення власних ідей та відповідного зазначення меж використання інструментів ІІІ; використання ІІІ для уникнення плагіату (перефразування наявного контенту без належного вказання джерел), фабрикації, фальсифікації даних і результатів досліджень та інші свідомі прояви порушень академічної доброчесності; передавання особистих або персональних даних у відкриті ІІІ-сервіси без дозволу; подання робіт, автоматично згенерованих ІІІ, як власних без окремого декларування; переопрацювання ІІІ власної статті автора з метою повторного видання як нової статті.

5 Управління процесом дотримання академічної доброчесності при використанні ІІІ та інструменти контролю

5.1 Дотримання академічної доброчесності під час використання технологій штучного інтелекту в освітній, науковій та управлінській діяльності університету забезпечується на всіх рівнях управління.

5.2 Загальне керівництво процесом дотримання академічної доброчесності під час використання технологій ІІІ здійснює проректор з науково-педагогічної роботи. Контроль за етичним і правомірним використанням ІІІ у науковій діяльності виконує проректор з наукової роботи.

5.3 На рівні факультетів за дотримання принципів академічної доброчесності при застосуванні ІІІ відповідають декани та заступники деканів, на рівні кафедр — завідувачі кафедр та гаранті освітніх програм, а під час навчального процесу — викладачі, які забезпечують реалізацію освітніх компонентів.

5.4 Центр цифрових технологій, відділ забезпечення якості вищої освіти та Наукова бібліотека здійснюють інформаційно-просвітницьку діяльність щодо свідомого та відповідального використання ІІІ, забезпечують консультування, доступ до ресурсів, навчальних матеріалів і прикладів належного цитування результатів, згенерованих ІІІ.

5.5 Студентське самоврядування та наукове товариство студентів і молодих учених беруть участь у популяризації принципів доброчесного застосування ІІІ, сприяють формуванню культури його етичного використання серед здобувачів освіти.

5.6 Університет підтримує навчання, формування компетентностей та розвиток культури доброчесного та інноваційного використання ІІІ через курси, тренінги та інформаційні заходи.

5.7 Інструменти контролю за дотриманням академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності Університету можуть передбачати використання спеціалізованого програмного забезпечення для перевірки кваліфікаційних та інших навчальних робіт здобувачів вищої освіти, результатів наукової, навчально-методичної роботи учасників наукової та освітньої діяльності на наявність тексту, згенерованого ІІІ.

5.8 Контрольні функції та реагування на випадки недоброчесного або неправомірного використання ІІІ здійснюються відповідними комісіями із забезпечення академічної доброчесності згідно з Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті та чинним законодавством.

6 Відповідальність за недотримання політики використання ІІІ та її порушення

6.1. Порушення політики щодо використання ІІІ розглядається як порушення академічної доброчесності.

6.2 Усі випадки порушення політики розглядаються у межах процедур і санкцій, визначених Кодексом академічної доброчесності університету, Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті та чинним законодавством.

7 Прикінцеві положення

7.1 Політика ухвалюється Вченою радою Університету.

7.2 Політика набирає чинності з моменту схвалення її більшістю членів Вченої ради та введення у дію наказом ректора.

7.3 Всі учасники освітнього процесу та адміністративний персонал Університету повинні знати принципи і норми Політики, дотримуватися їх. Незнання цих норм не може слугувати виправданням щодо порушення встановлених правил та норм.

7.4 Політика переглядається щонайменше раз на два роки або після суттєвих змін у законодавстві чи технологічному середовищі ІІІ.

7.5 Зміни і доповнення до Положення в частині відповідальності здобувачів вищої освіти потребують погодження з відповідним органом студентського самоврядування.

Додатки

Додаток А. Загальні вимоги до декларування використання ІІІ в освітній і науковій діяльності.

ДОДАТОК А

Загальні вимоги до декларування використання ШІ в освітній і науковій діяльності

1 Обов'язкове декларування: кожен фрагмент роботи (текст, ідея, код, зображення, дані), який був створений або змінений за допомогою ШІ, має бути окремо зазначений і чітко ідентифікований у тексті та в списку джерел (“Згенеровано з використанням ChatGPT/OpenAI/Google Gemini тощо”).

2 Наведення інформації про джерело:

- Назва інструмента ШІ (ChatGPT, Gemini, Copilot, Bard, DALL-E тощо)
- Версія моделі або дата генерації
- Розробник (OpenAI, Google, Microsoft тощо)
- URL, якщо можливо для відновлення сесії або результату.

3 Оформлення бібліографічних записів джерел, згенерованих або отриманих за допомогою систем штучного інтелекту.

3.1 Усі випадки використання контенту, створеного або суттєво зміненого за допомогою систем штучного інтелекту (далі — ШІ), підлягають оформленню в списку використаних джерел.

3.2 Бібліографічний опис складається відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015; ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 (СОУ 207.02:2025) або міжнародного стилю цитування, прийнятого у відповідній науковій галузі (APA 7, Harvard, Chicago, IEEE тощо).

3.2.1 ДСТУ 8302:2015:

– у тексті: Відповідь отримано за допомогою штучного інтелекту ChatGPT (OpenAI) у результаті запиту: «Поясни, що таке СОУ» (дата звернення: 10.11.2025).

– у короткій формі після цитування – бібліографічне посилання:

- Текст, створений ШІ:

OpenAI. ChatGPT. 2025. URL: <https://www.openai.com/chatgpt> (дата звернення: 10.11.2025).

OpenAI. ChatGPT (модель GPT-4, 14 березня 2025 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://chat.openai.com/> (дата звернення: 14.10.2025).

- Зображення, створене генератором (наприклад DALL•E 3):

OpenAI. Зображення, згенероване моделлю DALL•E 3 на тему “Етичне використання ШІ в освіті”, 10 жовтня 2025 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://openai.com/dall-e/> (дата звернення: 14.10.2025).

- Запит до системи ШІ для наукового тексту:

Google DeepMind. Gemini 1.5 [Електронний ресурс] : відповідь на запит користувача про вплив ШІ на академічну доброчесність. — Режим доступу: <https://gemini.google.com/> (Дата звернення: 14.10.2025).

3.2.2 ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 (СОУ 207.02:2025):

- у тексті: Відповідь отримано за допомогою штучного інтелекту ChatGPT (OpenAI) у результаті запиту: «Поясни, що таке СОУ» (дата звернення: 10.11.2025).
- у списку використаних джерел: ChatGPT : штучний інтелект / OpenAI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://chat.openai.com> (дата звернення: 10.11.2025).

3.2.3 American Psychological Association (APA) style:

- у тексті: (OpenAI, 2025).
- у списку джерел: OpenAI. (2025). ChatGPT (GPT-4, March 14 version) [Large language model]. <https://chat.openai.com/chat>.

3.3 Усі записи мають містити назву інструмента, версію моделі (якщо є), розробника, дату звернення та URL-посилання, якщо воно доступне.

3.4 Забороняється включати посилання лише на проміжний або недоступний чат-сеанс без зазначення дати й контексту запиту.

3.5 Рекомендується групувати записи ШІ-джерел наприкінці списку окремим підзаголовком: *«Джерела, згенеровані засобами штучного інтелекту»*.

3.6 У разі подання робіт для міжнародних видань бібліографічні описи джерел на ШІ оформлюються мовою основного тексту, дублюючись англійською відповідно до стандарту оформлення видання.

4 Спеціальні положення.

4.1 Вимога перевірки джерел: оскільки ШІ часто генерує неіснуючі чи неточні посилання, усі автоматично згенеровані джерела повинні бути перевірені на достовірність автором.

4.2 Окрема декларація: рекомендується подати на початку роботи або у розділі “Джерела/Додатки” коротку декларацію прикладу:

“У процесі написання роботи було використано ChatGPT (GPT-4, OpenAI, 14 жовтня 2025) для формування початкової чернетки та генерації ідей. Всі цитати та результати, згадані у тексті, перевірено й оформлено згідно з чинними академічними вимогами.”

4.2.1 Якщо фрагмент тексту, ідеї чи аналітичні узагальнення створено із застосуванням ШІ, але відредаговано або розширено автором, у кінцевому тексті зазначається:

“У підготовці матеріалу використано допоміжні інструменти ШІ (ChatGPT, GPT-4, OpenAI, жовтень 2025 р.).”